

213

OBWIESZCZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 16 czerwca 1971 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały nr 183 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 1970 r. w sprawie zasad gospodarki finansowej organizacji spółdzielczych.

1. Na podstawie § 2 uchwały nr 115 Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 1971 r. zmieniającej uchwałę w sprawie zasad gospodarki finansowej organizacji spółdzielczych (Monitor Polski Nr 33, poz. 209) ogłasza się w załączniku do obwieszczenia jednolity tekst uchwały nr 183 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 1970 r. w sprawie zasad gospodarki finansowej organizacji spółdzielczych (Monitor Polski Nr 40, poz. 300) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą nr 115 Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 1971 r. oraz wy-

kających z innych przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zachowaniem ciągłej numeracji paragrafów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do obwieszczenia jednolity tekst nie obejmuje § 4 uchwały nr 115 Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 1971 r. w brzmieniu „§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1971 r.”.

Minister Finansów: *J. Trendota*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 16 czerwca 1971 r. (poz. 213).

UCHWAŁA Nr 183 RADY MINISTRÓW

z dnia 9 listopada 1970 r.

w sprawie zasad gospodarki finansowej organizacji spółdzielczych.

Na podstawie art. 58 § 2 ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach (Dz. U. Nr 12, poz. 61) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Uchwała ustala zasady gospodarki finansowej w spółdzielniach i związkach spółdzielczych.

2. Przez związki spółdzielcze rozumie się związki powiatowe, rejonowe, okręgowe, wojewódzkie, krajowe i centralne (centrale spółdzielcze).

3. Przepisy uchwały nie dotyczą rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz ich związków.

§ 2. Spółdzielnie i związki spółdzielcze prowadzą swoją działalność gospodarczą według zasad rozrachunku gospodarczego.

§ 3. 1. Działalność gospodarcza spółdzielni i związków spółdzielczych finansowana jest ze środków własnych, które mogą być uzupełniane kredytem bankowym.

2. Szczegółowe przepisy dotyczące finansowania działalności eksploatacyjnej spółdzielni i związków spółdzielczych określone zostaną w systemach finansowych, ustalonych w trybie § 27.

3. Zasady finansowania inwestycji i kapitałnych remontów regulują odrębne przepisy.

§ 4. 1. Spółdzielnie oraz związki spółdzielcze prowadzą działalność gospodarczą na podstawie planów gospodarczo-finansowych.

2. Plany gospodarczo-finansowe spółdzielni i związków spółdzielczych stanowią część narodowego planu gospodarczego.

3. Plany gospodarczo-finansowe spółdzielni i związków spółdzielczych sporządzane są na podstawie wytycznych ustalanych:

- 1) dla spółdzielni zrzeszonych w centralnych związkach spółdzielczych oraz związków terenowych — przez właściwe centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z prezydiami właściwych rad narodowych,
- 2) dla spółdzielni nie zrzeszonych w centralnych związkach spółdzielczych — przez Naczelną Radę Spółdzielczą w porozumieniu z jednostkami sprawującymi nadzór nad ich działalnością gospodarczą,
- 3) dla Robotniczej Spółdzielni Wydawniczej „Prasa” — przez organy sprawujące nadzór nad jej działalnością,

4. Wytyczne, o których mowa w ust. 3, uzgadniane są z Ministrem Finansów w zakresie wskaźników finansowych ogólnokrajowych i wojewódzkich.

5. Zakres, zasady, metody, tryb i terminy opracowywania planów gospodarczo-finansowych oraz dokonywania zmian tych planów określają odrębne przepisy.

§ 5. Spółdzielnie i związki spółdzielcze obowiązane są do prowadzenia rachunkowości i sporządzania sprawozdań finansowych według ogólnie obowiązujących w tym zakresie przepisów.

§ 6. 1. Spółdzielnie działają na zasadach pełnego rozrachunku gospodarczego.

2. Poszczególne rodzaje działalności gospodarczej prowadzonej przez spółdzielnie i związki spółdzielcze oraz działalność gospodarcza zakładów związków spółdzielczych powinny być zorganizowane na zasadach wewnętrznego pełnego lub ograniczonego rozrachunku gospodarczego.

§ 7. 1. Działalność organizacyjno-administracyjna związków spółdzielczych w zakresie nadzoru, koordynacji, instruktażu i kontroli w stosunku do zrzeszonych spółdzielni, działalność socjalna oraz społeczno-wychowawcza spółdzielni i związków spółdzielczych powinna być wyodrębniona od działalności gospodarczej w zakresie planowania, finansowania i sprawozdawczości.

2. Wydatki na działalność organizacyjno-administracyjną związków spółdzielczych pokrywane są z wpłat zrzeszonych spółdzielni i zakładów tych związków.

3. Zasady, wysokość i tryb dokonywania wpłat, o których mowa w ust. 2, określają przepisy o gospodarce funduszem organizacyjno-samorządowym (§ 16 ust. 1).

4. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do finansowania centralnych akcji wydawniczych prowadzonych przez Robotniczą Spółdzielnię Wydawniczą „Prasa”.

5. Wydatki działalności socjalnej spółdzielni i związków spółdzielczych pokrywane są z funduszy socjalnych, których zasady tworzenia i wykorzystywania określają przepisy §§ 12 i 21.

6. Wydatki spółdzielni i związków spółdzielczych na prowadzenie działalności społeczno-wychowawczej mogą być dokonywane w zakresie określonym przez Naczelną Radę Spółdzielczą do wysokości odpisów przeznaczonych na ten cel

z podziału czystej nadwyżki oraz innych źródeł określonych w szczegółowych zasadach dotyczących gospodarki finansowej spółdzielni i związków spółdzielczych.

§ 8. 1. Spółdzielnie i związki spółdzielcze tworzą następujące fundusze własne:

- 1) fundusz udziałowy,
- 2) fundusz zasobowy.

2. Fundusz udziałowy powstaje z wkładów pieniężnych i rzeczowych — udziałów członkowskich.

3. Fundusz zasobowy tworzy się z następujących źródeł:

- 1) odpisów z czystej nadwyżki określonych bądź w wysokości stawki procentowej jednolitej dla wszystkich spółdzielni zrzeszonych w centralnym związku, bądź w wysokości stawek procentowych zróżnicowanych dla poszczególnych spółdzielni w zależności od faktycznego poziomu ich funduszy własnych w obrocie,
- 2) wpisu wnoszonego przez członków,
- 3) przedawnionych udziałów członkowskich i nie podjętej przez członków części czystej nadwyżki,
- 4) równowartości przyjętych do eksploatacji środków trwałych (w tym wartości niematerialnych i prawnych), remontów kapitałnych oraz środków obrotowych, sfinansowanych ze środków własnych przeznaczonych na inwestycje i kapitałne remonty,
- 5) innych źródeł określonych odrębnymi przepisami.

§ 9. Fundusze udziałowy i zasobowy zmniejszone o wartość netto środków trwałych (w tym również wartości niematerialne i prawne), sfinansowane ze środków własnych służą na zaspokojenie potrzeb spółdzielni bądź związków spółdzielczych w zakresie finansowania środków obrotowych.

§ 10. 1. Poza funduszami, o których mowa w § 8, w spółdzielniach mogą być tworzone następujące fundusze:

- 1) fundusze na finansowanie inwestycji i kapitałnych remontów,
- 2) fundusz socjalny zdecentralizowany,
- 3) fundusz pracowniczy,
- 4) fundusz mieszkaniowy,
- 5) inne fundusze.

2. Szczegółowe zasady dotyczące gospodarki finansowej spółdzielni i związków spółdzielczych określa, które z funduszy wymienionych w ust. 1 mogą być tworzone w związkach spółdzielczych.

§ 11. Zasady tworzenia i wykorzystywania funduszy na finansowanie inwestycji i kapitałnych remontów określają odrębne przepisy, z tym że w spółdzielniach budownictwa mieszkaniowego z funduszu inwestycyjno-remontowego mogą być finansowane również wydatki na konserwację i remonty bieżące zasobów mieszkaniowych pod warunkiem zapewnienia dodatkowych źródeł funduszu.

§ 12. 1. Zasady tworzenia i wykorzystywania funduszu socjalnego zdecentralizowanego określają odrębne przepisy.

2. Naczelna Rada Spółdzielcza w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych oraz Ministrem Finansów określi zasady finansowania świadczeń socjalnych i kulturalnych w spółdzielniach i związkach spółdzielczych do czasu wejścia w życie odrębnych przepisów, o których mowa w ust. 1.

§ 13. 1. Fundusz pracowniczy tworzy się z odpisów z czystej nadwyżki na zasadach określonych przez centralne związki spółdzielcze w uzgodnieniu z zarządami głównymi właściwych związków zawodowych.

2. Środki funduszu pracowniczego mogą być przeznaczone na:

- 1) nagrody dla pracowników,
- 2) cele socjalne.

3. Wyплаты na nagrody dla pracowników nie mogą przekroczyć 8,5% wykonanego osobowego funduszu plac, a ewentualna nadwyżka funduszu podlega przekazaniu na cele socjalne.

4. Nie wykorzystane w ciągu roku środki funduszu pracowniczego przechodzą na rok następny.

§ 14. 1. Fundusz mieszkaniowy tworzy się z czystej nadwyżki spółdzielni i związków spółdzielczych w wysokości określonej corocznie w trybie przepisów § 25 oraz z innych wpływów przewidzianych odrębnymi przepisami.

2. Zasady gospodarowania środkami funduszu mieszkaniowego określone zostaną odrębnymi przepisami.

3. Nie wykorzystane środki funduszu mieszkaniowego przechodzą na rok następny.

§ 15. 1. W centralnych związkach spółdzielczych mogą być tworzone fundusze scentralizowane:

- 1) fundusz organizacyjno-samorządowy,
- 2) fundusz rozwoju,
- 3) fundusz wyrównawczy,
- 4) fundusz postępu techniczno-ekonomicznego,
- 5) fundusz szkolenia,
- 6) fundusz socjalny scentralizowany,
- 7) inne fundusze.

2. Decyzje w sprawie utworzenia funduszu scentralizowanego w związkach spółdzielczych nie będących centralnymi związkami podejmuje właściwe organy statutowe centralnych związków spółdzielczych.

§ 16. 1. Fundusz organizacyjno-samorządowy tworzy się z wpłat spółdzielni (zakładów związków) ustalonych w stosunku procentowym do planowanej sprzedaży wyrobów, towarów i usług w trybie określonym w szczegółowych zasadach dotyczących gospodarki finansowej spółdzielni i związków spółdzielczych.

2. Środki funduszu organizacyjno-samorządowego przeznaczone są na finansowanie wydatków organizacyjno-administracyjnych związków spółdzielczych oraz wydatków o charakterze ogólnospółdzielczym, których zakres określi Naczelna Rada Spółdzielcza w uzgodnieniu z Ministrem Finansów.

3. Nie wykorzystane w ciągu roku środki funduszu organizacyjno-samorządowego przekazywane są na fundusz wyrównawczy.

§ 17. 1. Fundusz rozwoju tworzy się z:

- 1) bezwrotnych wpłat z części czystej nadwyżki w wysokości ustalonej uchwałami właściwych organów statutowych spółdzielni i związków spółdzielczych,
- 2) lokat wolnych środków przeznaczonych na finansowanie inwestycji,
- 3) lokat wolnych funduszy własnych w obrocie,
- 4) odsetek od udzielonych pożyczek spółdzielniom, gdy pożyczki te są oprocentowane,
- 5) części zysku niezależnego (§ 23 ust. 2),
- 6) innych środków określonych przez Ministra Finansów.

2. Środki funduszu rozwoju przeznaczone są na:

- 1) udzielanie planowych dotacji i pożyczek na finansowanie inwestycji,
- 2) udzielanie dotacji i pożyczek na finansowanie środków obrotowych przede wszystkim w spółdzielniach nowo zorganizowanych,
- 3) zwrot lokat oraz pokrycie odsetek od tych lokat,
- 4) dotacje na rzecz funduszu wyrównawczego,
- 5) inne cele określone w szczegółowych zasadach gospodarki finansowej, ustalonych w trybie § 27.

3. Nie wykorzystane w ciągu roku środki funduszu rozwoju przechodzą na rok następny.

§ 18. 1. Fundusz wyrównawczy tworzy się z:

- 1) dodatnich różnic cen powstałych w wyniku urzędowych zmian cen produkowanych wyrobów lub posiadanych zapasów towarów i materiałów, jeżeli nie podlegają one obowiązkowi odprowadzenia do budżetu centralnego lub rozliczenia z funduszem na przeceny towarów i ryzyko handlowe,
- 2) dotacji z funduszu rozwoju,
- 3) nie wykorzystanych środków funduszu organizacyjno-samorządowego,
- 4) innych źródeł określonych w uzgodnieniu z Ministrem Finansów.

2. Środki funduszu wyrównawczego przeznaczone są na pokrycie:

- 1) ujemnych różnic cen powstałych w wyniku urzędowych zmian cen produkowanych wyrobów lub posiadanych zapasów towarów i materiałów, jeżeli nie podlegają one pokryciu ze środków budżetu centralnego lub rozliczeniu z funduszem na przeceny towarów i ryzyko handlowe,
- 2) strat niezależnych.

3. Nie wykorzystane w ciągu roku środki funduszu przechodzą na rok następny.

§ 19. 1. Fundusz postępu techniczno-ekonomicznego przeznaczony jest na finansowanie prac badawczych warunkujących postęp techniczny i organizacyjno-ekonomiczny.

2. Zasady tworzenia i wydatkowania środków tego funduszu określają odrębne przepisy.

3. Nie wykorzystane w ciągu roku środki funduszu przechodzą na rok następny.

§ 20. 1. Fundusz szkolenia tworzy się z narzutów w ciężar kosztów spółdzielni od planowanego osobowego funduszu plac, w wysokości ustalonej w szczegółowych zasadach dotyczących gospodarki finansowej spółdzielni i związków spółdzielczych.

2. Środki funduszu szkolenia przeznaczone są na finansowanie wydatków związanych z prowadzeniem szkół, ośrodków szkolenia i innych form szkolenia w spółdzielniach i o zasięgu międzyspółdzielniowym, jak również na stypendia dla studentów szkół wyższych przyznane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3. Nie wykorzystane w ciągu roku środki funduszu przechodzą na rok następny.

§ 21. 1. Zasady tworzenia i wykorzystywania funduszu socjalnego scentralizowanego określają odrębne przepisy.

2. Przepis § 12 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 22. Fundusze nie wymienione w § 10 i 15 mogą być tworzone na podstawie uchwał właściwych centralnych związków spółdzielczych, a w spółdzielniach nie zrzeszonych w centralnych związkach — na podstawie uchwał Naczelnej Rady Spółdzielczej, podjętych w uzgodnieniu z Ministrem Finansów.

§ 23. 1. Zysk bilansowy zatwierdzony w określonym trybie przez organy statutowe spółdzielni lub związków spółdzielczych, zmniejszony o:

- 1) zysk nieprawidłowy,
- 2) zysk nadmierny,
- 3) należny podatek dochodowy,
- 4) część zysku niezależnego pozostałą po naliczeniu należnego podatku dochodowego,
- 5) inne odpisy przewidziane odrębnymi przepisami,

stanowi czystą nadwyżkę spółdzielni lub związku spółdzielczego.

2. Zasady weryfikacji zysku w celu wyeliminowania zysku nieprawidłowego i niezależnego ustala Naczelna Rada Spółdzielcza w uzgodnieniu z Ministrem Finansów.

3. Zasady weryfikacji zysku w celu wyeliminowania zysku nadmiernego określają odrębne przepisy.

4. Zysk nieprawidłowy i nadmierny rozliczany jest z budżetem centralnym.

§ 24. Czysta nadwyżka spółdzielni i związków spółdzielczych dzielona jest według następującej kolejności na:

- 1) fundusze przeznaczone na rozwój działalności spółdzielni i związków spółdzielczych:
 - a) fundusz zasobowy,
 - b) fundusze na finansowanie inwestycji i kapitalnych remontów,
 - c) fundusz rozwoju.
- 2) fundusze i odpisy przeznaczone:
 - a) do podziału między członków spółdzielni w postaci oprocentowania udziałów, a w spółdzielniach pracy również w postaci wypłat zależnych od wkładu pracy; przepis § 13 ust. 3 ma odpowiednie zastosowanie w spółdzielniach pracy w stosunku do wypłat gotówkowych z tytułu wkładu pracy,
 - b) na fundusz mieszkaniowy,
 - c) na fundusz pracowniczy,
 - d) na cele społeczno-wychowawcze.

§ 25. 1. Zasady podziału czystej nadwyżki ustalają właściwe centralne związki spółdzielcze w uzgodnieniu z Ministerstwem Finansów, a dla spółdzielni nie zrzeszonych w centralnych związkach spółdzielczych — Naczelna Rada Spółdzielcza w porozumieniu z zainteresowanymi ministerstwami oraz w uzgodnieniu z Ministerstwem Finansów.

2. Zasady podziału czystej nadwyżki dla RSW „Prasa” ustala Zarząd RSW „Prasa” w uzgodnieniu z Ministerstwem Finansów oraz właściwymi organami sprawującymi nadzór nad jej działalnością.

3. Wysokość oprocentowania udziałów wniesionych przez członków spółdzielni określają zarządy centralnych związków spółdzielczych w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 26. Zasady i tryb opodatkowania, stosowania dodatków i ujemnych różnic budżetowych oraz dotacji przedmiotowych w spółdzielniach i związkach spółdzielczych regulują odrębne przepisy.

§ 27. Szczegółowe zasady dotyczące gospodarki finansowej w zakresie objętym uchwałą ustalają w uzgodnieniu z Ministrem Finansów:

- 1) dla spółdzielni i związków spółdzielczych — właściwe organy statutowe centralnych związków spółdzielczych po zaopiniowaniu przez Naczelną Radę Spółdzielczą,
- 2) dla spółdzielni nie zrzeszonych w centralnych związkach spółdzielczych — Naczelna Rada Spółdzielcza w porozumieniu z właściwymi ministrami.

§ 28. W celu uwzględnienia specyficznych warunków działania niektórych centralnych związków spółdzielczych i zrzeszonych w nich spółdzielni i związków Naczelna Rada Spółdzielcza może wprowadzić w uzgodnieniu z Ministrem Finansów, na wniosek właściwego centralnego związku spółdzielczego, odstępstwa od przepisów uchwały.

§ 29. Tracą moc:

- 1) uchwała nr 224 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1958 r. w sprawie zasad gospodarki finansowej organizacji spółdzielczych (Monitor Polski Nr 52, poz. 306),
- 2) uchwała nr 184 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 1970 r. w sprawie zasad gospodarki finansowej organizacji spółdzielczych budownictwa mieszkaniowego (Monitor Polski Nr 40, poz. 301).

§ 30. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1971 r.